

Irányított véletlenek

Egy szemléletmód objektívációi a képtől a happeningig

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Doktori Iskola, 2011.

szerző: Koleszár Ferenc

témavezető: Fusz György

TÉZISEK

- A kerámiakészítésben az egyébként is egy rendszerben szereplő tűz és kerámia – a megszokott használatokhoz képest – új elrendezésben alkalmas saját magán létrehozott „intakt” képeket produkálni. A kutatás során ez többféleképpen valósult meg:

A szabadban történő égetéshez tervezett Kompakt kép egy ilyen megoldási lehetőséget mutatott. A stúdió vagy galéria környezetben is működtethető verziók közül a kerámia lap és a benne elhelyezett gyufaszálakból épített kompozíciók további ilyen megoldásokat adnak.

- A kerámián kivitelezhető egy olyan eljárás, ami az így keletkező lenyomatok megőrzésére alkalmas.

Ezt az alaptest végleges tömörségűre való kiégetése mellett porózus felületet biztosító fehér agyagfelülettel (engób) lehet elérni. A lenyomatok teljes eltüntetése a tárgy ismételt felfűtésével ugyancsak „intakt” módon megoldható.

- A fentieknek egy, a jelhagyásban szerepet játszó tényezőket (médiüm-eljárás-tárgy) minél szorosabb egységbe foglaló vizsgálódás képes megfelelni. Ez két következményt vont maga után.

Egyrészt a fenti egységét szem előtt tartó kísérletek a folyamat koncepciózus megközelítéséhez vezettek, aminek eredményeként redukált formai és kompozíciós elemekre szorító munkák születtek.

Másrészt az így kialakított tárgyak az alkotó szerepének megkérdőjelezését vetették fel. Az így keletkezett időbeli és térbeli űrben jelent meg a befogadó végpontjából a közreműködő, alkotó állapotba invitált ember.

- Az alkotás, mely magában foglalja a kísérletezést, gyakran az anyaghasználat, illetve a technológia szabta határok átlépését követeli meg.

Munkám során ennek az anyaghasználat kötöttségein átívelő lenyomatnak a fogalma jelenik meg különböző médiumokban és műfajokban. A Mozdulat című képsorozat darabjainak gesztusszerű kerámia felület jelölései, az Utóképek meta eszközeinek tűzzel komponált felületei, az Árnyas című installáció árnyék nyomai, illetve a doktori kutatást záró Pontos – pontatlan című installációhoz kapcsolódó event mind a nyomhagyás fogalma köré szerveződnek.

- A kerámia public-art területén való tematizálhatóságát vizsgálta a Public relations projekt, ami alkalmas a hallgatókkal való együtt gondolkodás felületeként funkcionálni. Célja az volt, hogy lehetőséget teremtsen a hibás városi szövet kérdéskörét tárgyaló sok nézőpontú válaszalmaz kialakulásához.

A létrejött munkák ezt igazolják. A projekt évfolyamtól független, vagyis bármely szinten eredményezhet adekvát válaszokat. A projektek során szerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alakították a nyitott műhöz való viszonyomat és beépültek a kutatás folyamatába, úgy mint perspektívaváltás, személyes bevonódás, mint a befogadóhoz való viszony.

- A kutatás során feltárt fogalmak különböző relációkban állnak egymással, ezért a hozzájuk kapcsolt munkák többféle megközelítést tesznek lehetővé.

A nyomhagyás mellett a nyitott mű fogalma jelenik meg a Hosszú expók-rövid képek és az Árnyas című installáció átmeneteiben, melyekben arányváltások, a munka részét képező szöveg szolgálta a résztvevő és mű közötti kommunikációt. Az AEKI...IKEA című munkában egy elképzelt felhasználó részvételi lehetőségeinek bővítése vezetett a kép végső szerkezetéhez, logikájához.

A munkákban a kép készítése és használata átfedésbe kerül az által, hogy a kép készítését lehetővé tevő „meta-eszközök” képezik az alkotás tárgyát, míg a befogadó, felhasználói és társalkotói helyzetbe kerülve lép be a mű használatának fázisába. Mindez rokonságot mutat a dolgozatban tárgyalt tapasztalat alakítását célnak tekintő alkotói magatartással.